

SXEDIO.37C

3.7.1910: ΟΙ ΚΥΠΡΙΟΙ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΝΟΥΝ ΧΡΗΜΑΤΑ ΓΙΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΠΡΩΤΗΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΠΥΡΟΒΟΛΑΡΧΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΣΤΡΑΤΟ

Στα μέσα του **1910** οι Κύπριοι βρήκαν άλλη μια ευκαιρία για να διαδηλώσουν τα αισθήματά τους και τη συμπαράστασή τους προς την Ελλάδα.

Με πρωτοβουλία του Πατριωτικού Ομίλου, και με επικεφαλής τον ελλαδίτη καθηγητή- δημοσιογράφο Νικόλαο Καταλάνο, οι μαθητές του Διδασκαλικού Κολλεγίου περιόδευσαν την Κύπρο και συνέλεξαν χρήματα για τη δημιουργία της πρώτης Κυπριακής Πυροβολαρχίας για τον ελληνικό στρατό, την οποία, όπως ανάγγελλαν, θα επάνδρωναν Κύπριοι πυροβολητές και Κύπριος αξιωματικός.

Εγγραφε ο "Κυπριακός Φύλαξ" στις **3 Ιουλίου 1910**:

"Θα σκιρτήσωσιν υπό αγαλλιάσεως πατριωτικής τα ιερά οστά των εις τους αφανείς τάφους αυτών και αι ιερά σκιαί των θα ευλογήσωσιν εκ του ουρανού την προσφιλεστάτην εις αυτάς νήσον, εάν οι Κύπριοι Έλληνες, επί τη μνήμη αυτών καθ' άπασαν την νήσον ενεκαίνιζον την συλλογήν γενναίων εράνων προς αγοράν της πρώτης Κυπριακής πυροβολαρχίας εν τω ελληνικώ στρατώ.

Την πυροβολαρχίαν ταύτην θα υπηρετώσι Κύπριοι πυροβοληταί και Κύπριος αξιωματικός, θα χειρίζεται αυτήν, θα γέννηται δ' αυτή πρόδρομος δευτέρας και τρίτης πυροβολαρχίας, δι' ων η ελληνικώτατη μεγαλόνησος θα διαλαλή την διάπυρον φιλοπατρίαν και θα διακηρύττη τους αιωνίους και ακοιμήτους εθνικούς πόθους αυτής διά της βροντής των τηλεβόλων αυτής".

(Μεταγλώττιση)

"Θα σκιρτήσουν από αγαλλίαση πατριωτική τα ιερά οστά των ευρισκομένων αφανών τους τάφους τους

και οι ιερές σκιές τους θα ευλογήσουν από τον ουρανό την προσφιλέστατη σε αυτές νήσο, εάν οι Κύπριοι Έλληνες, στη μνήμη αυτών σε ολόκληρη τη νήσο εγκαινιάζαν τη συλλογή γενναίων εράνων προς αγορά της πρώτης Κυπριακής πυροβολαρχίας στον ελληνικό στρατό.

Την πυροβολαρχία αυτή θα υπηρετούν Κύπριοι πυροβολητές και Κύπριος αξιωματικός θα την χειρίζεται θα γίνει δε αυτή πρόδρομος δεύτερης και τρίτης πυροβολαρχίας, με τις οποίες η ελληνικώτατη μεγαλόνησος θα διαλαλεί τη διάπυρη φιλοπατρία και θα διακηρύττει τους αιώνιους και ακοίμητους εθνικούς πόθους αυτής με τη βροντή των τηλεβόλων της".

Η πρώτη εκστρατεία πραγματοποιήθηκε στην Αμμόχωστο μέσα σε πανηγυρική ατμόσφαιρα και ομιλίες και συνθήματα υπέρ της Ελλάδας και της ένωσης.

Η αναχώρηση έγινε από το σωματείο "Αγάπη του Λαού" της Λευκωσίας. Ο διδασκαλικός κόσμος σε πομπή με στρατιωτικό βήμα και έχοντας επικεφαλής την ελληνική Φιλαρμονική "Απόλλων" κατευθύνθηκε προς το διδηρόδρομο με τον οποίο τα μέλη της αποστολής μετέβησαν στην Αμμόχωστο

Πρόσθετε ο "Κυπριακός Φύλαξ" (Μεταγλώττιση):

"Η αμαξοστοιχία κατέφθασε στα Βαρώσια κατά τις 6 το απόγευμα και στο σταθμό είχε συρρεύσει μεγάλο πλήθος κόσμου απτών φιλότιμων και φιλογενών βαρωσιωτών, ο δήμαρχος Βαρωσίων κ. Λουκάς Γεωργίου, ο βουλευτής Αμμοχώστου- Λάρνακας κ. Λούης Ευ. Λουίζου, όλοι σχεδόν οι επιστήμονες και άλλοι έγκριτοι πολίτες. Από το σταθμό σε επιβλητική διαδήλωση ο όμιλος οδηγήθηκε στην ελληνική λέσχη και από τον εξώστη προσφώνησε τον περιοδεύοντα όμιλο ευραδέστατα και ενθουσιωδέστατα ο δικηγόρος Μιλτιάδης Α. Σιακαλλής με την ακόλουθη προσφώνηση:

"Ευγενείς στρατιώτες της μεγάλης ελληνικής ιδέας,

Η πόλη του Ευαγόρα με εθνική περιφάνεια και

χαρά σας υποδέχεται και απευθύνει μέσω μου το "καλώς ήλθετε".

Τιμή μεγάλη και δόξα ανήκει σε σας οι οποίοι στο μέσο των εθνικών δοκιμασιών τις οποίες διέρχεται όλος ο ελληνισμός έρχεσθε ως παρήγοροι άγγελοι και αναπτερώνετε τα εθνικά μας όνειρα, συνεχίζοντας το άσμα του Τυρταίου και του Ρήγα.

Ας δουν εκείνοι οι οποίοι λέγουν ότι διακόπηκε η εθνική μας ιστορία και ας μάθουν να προσφέρουν με μεγάλο σεβασμό το όνομα του Έλληνα, ο οποίος με όλες τις πικρίες τις οποίες δοκίμασε πάντοτε, ουδέποτε κοιμήθηκε χωρίς να ονειρευθεί μεγάλη και ένδοξη Πατρίδα, της οποίας τα όρια ανευρίσκει στην εθνική του ιστορία και ουδέποτε θα παύσει να εργάζεται για χάρη αυτής της ιδέας χωρίς να αποθαρρύνεται αλλά καρτερώντας και ο οποίος πέφτοντας ακόμη, πέφτει για να ανασηκωθεί ισχυρότερος και ορμητικότερος.

Το έργο μας το οποίο ευλογούν οι ψυχές των ένδοξων μας προγόνων και αθανάτων μαρτύρων της ελευθερίας και όλο το ελληνικό, ιδιαίτερα επικροτεί όλη η Κύπρος, η δε πόλη του Ευαγόρα σεμνύεται διότι σε αυτήν έλαχε ο ευγενής κλήρος, να σας υποδεχθεί πρώτα, καθώς περιοδεύετε προς συλλογή εράνων για την Α Κυπριακή Πυροβολαρχία, συμμετέχουσα στην πολεμική παρασκευή της όλης πατρίδας.

Τέκνα μιας μεγάλης και αιδιαίρετης πατρίδας ας εργασθούμε σε ομόνοια και αγάπη συνεισφέροντες ο καθένας το κατά δύναμη υπέρ αυτής διότι έτσι μόνο θα μπορέσουμε να εροτάσουμε κάποια μέρα ενωμένοι και ελεύθεροι και για την ιδέα αυτή να αναφωνήσουμε

Ζήτω το ελληνικό έθνος.

Ζήτω η πανελλήνια ένωση.

Ζήτω οι εργάτες της εθνικής ιδέας.

Τον ευφραδή ρήτορα διέκοπταν παταγώδη χειροκροτήματα του πλήθους.

Απαντώντας εξ ονόματος του διδασκαλικού ομίλου ο κ. Ν. Καταλάνος ευχαρίστησε θερμότατα τον ομιλητή και την πόλη, τον κ. Δήμαρχο και τον πολιτικό ηγέτη της επαρχίας Αμμοχώστου και όλη την φιλόξενη

και φιλόστοργη κοινότητα, που επέδειξε εξαιρετικό ενδιαφέρον υπέρ του πατριωτικού σκοπού και τελείως εκτίμησε όλη την εθνική σημασία του.

Εξήρε το γεγονός ότι προς τέτοιο σκοπό την πρωτοβουλία είχαν απόφοιτοι του Π. Διδασκαλίου, διδάσκαλοι, εκείνοι στους οποίους οφείλει ο τόπος και όλη η πατρίδα να στηρίζει όλες τις χρηστές και ωραίες ελπίδες και σημειούται έτσι νέα περίοδος πατριωτικής εργασίας πολλά τα αγαθά και μεγάλα υποσχόμενη στο πικρώς δοκιμαζόμενο και χειμαζόμενο γένος μας.

Με την άφιξη του διδασκαλικού ομίλου η πόλη σημαιοστολίστηκε και προσέλαβε όψη και κίνηση πανηγυρική, οι δρόμοι εγέμισαν από κόσμο και οι εξώστες διακοσμήστηκαν με ό,τι υπήρχε σ' αυτήν. Μετά το δείπνο η φιλαρμονική επαιάνισε μέχρι της εντεκάτης ώρας στην πλατεία της Ακροπόλεως έξω από την πόλη και τα κυβερνητικά γραφεία και την Οθ. Τράπεζα. Η πόλη όλη συνέρρευσε εκεί και αποτελέστηκε μοναδική συνάθροιση, διότι η πλατεία όλη γέμισε από κόσμο και η λεωφόρος καταπλημμύρισε από πλήθος πεζών".

Η εκστρατεία συνεχίστηκε σε ολόκληρη την Κύπρο και το **1911** και μέχρι το Σεπτέμβρη του χρόνου αυτού είχαν συλλεγεί **800** λίρες, σύμφωνα με τον "Κυπριακό Φάλακα" (**17.1911**).

Πρόσθετε για την εκστρατεία η εφημερίδα:

"Η επίσκεψις του Ομίλου παρ' εκάστη κοινότητα προκαλεί ζωηράς πατριωτικής εκδηλώσεις και καθ' εκάστην εσπέραν συναθροίζονται εν τω περιβόλω της εκκλησίας ή του σχολείου οι χωρικοί πανδημεί μετά παιδών και γυναικών, ους ο κ. Ν. Καταλάνος εν διαλέκτω δημώδει διδάσκει την εθνικήν ενότητα και αλληλεγγύην των Πανελλήνων διά τοπικών παραδειγμάτων και τεκμηρίων καταδεικνύει την έμφυτον παρά παντί Ελλην. εθνικήν ιδέαν, αναπτύσσει σαφώς την έννοιαν της μιας και μεγάλης ελληνικής πατρίδος, εκθέτει την σύγχρονον του ελληνισμού θέσιν και της Μητρός Ελλάδος την άπειρον στοργήν και αυτοθυσίαν υπέρ αυτού, εξαίρει το ηθικόν

μαγαλείον της ελληνικής φυλής διά παραδειγμάτων ιστορικών και εκπνέει προς τους ακροατάς του τον δίκαιον και αρμόζοντα εθνικόν εγωϊσμόν απέναντι οιασδήποτε άλλης εν τω κόσμω φυλής οσονδήποτε ισχυράς και πεπολιτισμένης. Φουστανελλοφορούντες οι διδάσκαλοι άδουσι κατά διαλείμματα κλέφτικα τραγούδια, ων την ποιητικήν αξίαν και τα ποιήματα ερμηνεύει προς τους χωρικούς ο κ. Καταλάνος και εκτελούσε γραφικώτατους ελληνικούς χορούς, ους εχόρευον προ των μαχών και το λημέρια των οι αθάνατοι και αρματωλοί και οι κλέφτες. Η επίτομος αλλά ζωντανή αύτη εικών μιας των μεγάλων και ενδόξων περιόδων του εθνικού ημών βίου προκαλεί την έκρηξιν πατριωτικού ενθουσιασμού και θαυμασίως κρατύνει και επιτείνει το εθνικόν φρόνημα των κοινοτήτων".

(Μεταγλώττιση)

"Η επίσκεψη του Ομίλου σε κάθε κοινότητα προκαλεί ζωηρές πατριωτικές εκδηλώσεις και κάθε βράδυ συναθροίζονται στον περίβολο της εκκλησίας ή του σχολείου οι χωρικοί όλοι με τα παιδιά και τις γυναίκες τους, τους οποίους ο κ. Ν. Καταλάνος διδάσκει την εθνικήν ενότητα και αλληλεγγύη των Πανελλήνων με τοπικά παραδείγματα και τεκμήρια καταδεικνύει την έμφυτη από κάθε Έλληνα εθνικήν ιδέα, αναπτύσσει σαφώς την έννοια της μιας και μεγάλης ελληνικής πατρίδας, εκθέτει τη σύγχρονη θέση του ελληνισμού και της Μητέρας Ελλάδας την άπειρη στοργή και αυτοθυσία υπέρ του, εξαίρει το ηθικό μαγαλείο της ελληνικής φυλής με ιστορικά παραδείγματα και εκπνέει προς τους ακροατές του τον δίκαιο και αρμόζοντα εθνικό εγωϊσμόν απέναντι σε οποιαδήποτε άλλη φυλή στον κόσμο οσονδήποτε ισχυρή και πεπολιτισμένη και αν είναι. Οι δάσκαλοι με φουστανέλλες τραγουδούν κατά διαλείμματα κλέφτικα τραγούδια, την ποιητική αξία των οποίων και τα ποιήματα ερμηνεύει προς τους χωρικούς ο κ. Καταλάνος και εκτελούσε γραφικώτατους ελληνικούς

χορούς, τους οποίους χόρευαν πριν από τις μάχες και το λημέρια τους οι αθάνατοι και αρματωλοί και οι κλέφτες. Η επίτομη αλλά ζωντανή αυτή εικόνα μιας από τις μεγάλες και ένδοξες περιόδους του εθνικού μας βίου προκαλεί την έκρηξη πατριωτικού ενθουσιασμού και ισχυροποιεί θαυμάσια και επιτείνει το εθνικό φρόνημα των κοινοτήτων".